

Parlamentul
Republicii Moldova

264-07 nr. 501
3 octombrie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat (nr.304 din 14.09.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii cu privire la actele normative nr.100/2017, și comunică următoarele.

Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, fiind aprobat prin Hotărârea nr.668 din 13.09.2023, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit Notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară-candidat pentru aderare la Uniunea Europeană și Programului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova 2021-2027, în vederea realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, și anume, de a menține și armoniza cadrul normativ național privind controlul ajutoarelor de stat, Guvernul a stabilit la pct. 2.24. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 (PAG 2023) aprobat prin H.G. nr.90/2023 ca acțiune prioritară în contextul accelerării nivelului de pregătire pentru aderarea la UE - aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat în scopul majorării pragului de minimis.

Respectiv, propunerile de modificare a Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012 urmăresc scopul ajustării cadrului normativ național din domeniul ajutorului de stat la normele Uniunii Europene, inclusiv modificarea și actualizarea pragului ajutorului de minimis, pentru a asigura acces mai facil la sprijinul acordat de stat unor întreprinderi și în cuantumul echivalent pragurilor stabilite la nivelul Uniunii Europene, astfel încât să fie asigurată eficiența controlului ajutorului de stat exercitat de către Consiliul Concurenței.

3. Conform obiectului juridic de reglementare, proiectul de lege se atribuie la categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența Parlamentului, potrivit art.10 din Legea nr.100/2017 și art.72 din Constituție.

4. Proiectul de lege a fost elaborat de către Consiliul Concurenței, iar conform prevederilor pct.40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, proiectul este promovat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ca minister responsabil.

5. Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament, menționăm că dosarul de însoțire întrunește condițiile art.40 din Legea nr.100/2017.

Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional

1. În partea ce ține de clauza de armonizare, urmează a se explica raționamentul expunerii în redacția propusă a clauzei de armonizare la proiectul de lege, în raport cu Art.I pct.1 din proiect care prevede expunerea clauzei de armonizare la Legea nr.139/2012. Clauza de armonizare a proiectului de lege expusă în redacția propusă de Centrul de armonizare a legislației cu indicarea articolelor și subdiviziunilor acestora, reflectă gradul de compatibilitate a actului normativ cu prevederile actului Uniunii Europene și urmează a fi luată în considerație la definitivarea proiectului de lege.

Totodată, observăm lipsa de concordanță dintre normele actelor normative menționate în clauza de armonizare și unele prevederi din textul proiectului de lege (a se vedea normele de modificare a art.3). În acest sens, atenționăm asupra aspectului invocat prin Declarația de compatibilitate a Centrului de armonizare a legislației referitor la transpunerea prin proiect a unor norme inexistente, care urmează a fi adoptate în viitor. Astfel, se prevede adoptarea unor norme juridice în temeiul unui proiect de act normativ, fără a avea la bază redacția finală a acestora, dar cu indicarea unei norme de trimitere la un act normativ al UE ce nu conține textul reglementării transpuse. Adoptarea unor norme juridice neîntemeiate pe un act normativ în vigoare și fără indicarea denumirii și numărului acestuia, implică obligația adoptării ulterioare a unui alt act normativ de modificare care să prevadă modificarea clauzei de armonizare și, eventual, a textului legii. Considerăm că situația menționată generează confuzii și incertitudine în înțelegerea și aplicarea corectă a legii și aduce atingere principiilor activității de legiferare stabilite la art.3 alin.(1) lit.c) și lit.d) din Legea nr.100/2017.

2. La Art.I pct.3, noțiunea "*ajutor de minimis*", cu referire la sumele majorate a pragurilor ce nu pot fi depășite în perioada de 3 ani, urmează a se examina suplimentar data punerii în aplicare a acestora. Astfel, ținând cont de argumentele invocate de autori prin Sinteza obiecțiilor și propunerilor la obiecțiile expuse la acest subiect, sugerăm asigurarea respectării Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 (PAG 2023) aprobat prin H.G. nr.90/2023 ca acțiune prioritară în contextul accelerării nivelului de pregătire pentru aderarea UE, însă, fără a fi admisă adoptarea și punerea în aplicare a unor reglementări neîntemeiate și neconforme, în cazul neadoptării actului normativ UE în redacția propusă sau adoptarea și punerea în aplicare a acestora peste termenul propus.

Totodată, observăm că norma prevăzută la art.3 pct.2 din proiectul de Regulament al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis (în continuare – proiectul Regulamentului UE) prevede următoarele:

"Valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate per stat membru unei întreprinderi unice nu trebuie să depășească 275 000 EUR în nicio perioadă de 3 exerciții financiare.

Pentru fiecare stat membru, valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate unei întreprinderi unice care efectuează transport rutier de mărfuri în contul unor terți sau contra cost nu depășește suma de 137 500 EUR în nicio perioadă de 3 exerciții financiare. În cazul în care o întreprindere care efectuează transport rutier de mărfuri în contul unor terți sau contra cost desfășoară și alte activități pentru care se aplică plafonul de 275 000 EUR, în cazul întreprinderii respective se aplică plafonul de 275 000 EUR, cu condiția ca statul membru în cauză să asigure, prin mijloace adecvate, cum ar fi separarea activităților sau distincția între conturi, că suma de care beneficiază activitatea de transport rutier de mărfuri nu depășește 137 500 EUR și că ajutoarele de minimis nu se folosesc pentru achiziționarea de vehicule pentru transportul rutier de mărfuri.”

Astfel, constatăm diferența de expunere a mărimii sumelor de valoare totală a ajutorului de minimis, precum și lipsa de norme juridice primare de drept material și procedural privind ajutorul care constă în împrumuturi în cazul în care împrumutul este garantat cu garanții reale, acordate pe o perioadă de 5 ani și pe o perioadă de 10 ani. A se vedea în acest sens art.4 pct.3 lit.(b) din proiectul Regulamentului UE, precum și pct.19 din Regulamentul privind ajutorul minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.01 din 6 august 2020.

Potrivit art.14 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, normele materiale și procedurale de inițiere, desfășurare și lichidare a afacerii, precum și de control asupra afacerii, se stabilesc prin legi. Autoritățile administrației publice nu sunt în drept să adopte norme primare pentru reglementarea inițierii, desfășurării și lichidării afacerii.

3. Prin urmare, cu referire la art.5¹ alin.(2) din proiect, considerăm că norma juridică de trimitere la actul normativ al Consiliului Concurenței nu asigură respectarea deplină a principiului reglementării materiale și procedurale a inițierii, desfășurării și lichidării afacerii prin acte legislative, iar proiectul de lege urmează a fi completat cu reglementările de rigoare.

4. La art.6 alin.(4) lit.f) *”bugetul alocat în acest scop”*, urmează a fi concretizată noțiunea de *”buget”*, în scopul neadmiterii unor tălmăciri diferite și contradictorii în raport cu noțiunea de *”resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă”*, definită la art.3 din Legea nr.139/2012, ca *totalitatea patrimoniului, inclusiv sub formă de mijloace financiare, ce aparține statului, unităților administrativ-teritoriale, inclusiv unității teritoriale autonome Găgăuzia*. Potrivit art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017 terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi. În cazul dat se va utiliza terminologia actului normativ modificat. Această obiecție este valabilă și pentru norma lit.b) alin.(1) al art.8¹ în redacția proiectului de lege, cu referire la *”o creștere a bugetului”*.

5. La art.10 alin.(7) textul "în timp util," urmează a fi exclus, ca fiind de prisos, deoarece textul normei expres prevede că notificarea poate fi retrasă înaintea adoptării unei decizii de către Consiliul Concurenței. Astfel, termenul limită stabilit prin lege pentru retragerea notificării este momentul adoptării deciziei. Iar condiția suplimentară impusă prin cuvintele "în timp util" permite tălmăciri diferite și are caracter discreționar lăsând la discreția autorității de a decide în fiecare caz concret, asupra respectării unei condiționalități neclare. Această obiecție este valabilă și pentru norma art.11 alin.(3), în redacția proiectului de lege.

Totodată, observăm lipsa unei clarități în partea ce ține de procesul de finalizare a procedurii de examinare a notificării în cazul retragerii acesteia, care presupune respectarea unui termen concret pentru adoptarea unei decizii și trimiterea scrisorii de informare de către Consiliul Concurenței.

6. La art.11 la normele de modificare a alin.(1) propunem expunerea în redacție nouă a întregului text al alin.(1).

7. La art.13 alin.(3) norma juridică de modificare urmează a fi precizată în partea ce ține de textul care se propune a fi completat. În scop de rigoare juridică și redacțională, propunem expunerea alin.(3) în redacție nouă.

8. La art.15 alin.(1) norma de modificare ce ține de abilitarea Consiliului Concurenței cu dreptul de stabilire a ratei de referință la calcularea dobânzii pentru ajutorul de stat recuperat în temeiul unei decizii de recuperare, urmează a fi concretizată în scopul determinării unor criterii clare ce stau la baza calculării acesteia. Stabilirea prin lege a acestor criterii de calculare va asigura respectarea celor trei criterii de calitate a legii: accesibilitate, previzibilitate și claritate, conform Hotărârii Curții Constituționale nr.10/2017.

9. La art.II alin.(2), urmează a se explica modul de aplicare a legii începând cu data intrării în vigoare (care potrivit art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017, este peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova) și până la data intrării în vigoare a actelor normative ce urmează a fi elaborate și aprobate de Consiliul Concurenței (în termen de 6 luni de la data publicării). Se recomandă ca actele normative adoptate întru asigurarea concordanței și aplicabilității legii să intre în vigoare concomitent cu actul normativ de modificare.

Proiectul de lege urmează a fi adus în corespundere cu normele tehnico-juridice și redacționale cu respectarea prevederilor legislației în vigoare, ținând cont de obiecțiile expuse în prezentul aviz. Oportunitatea adoptării proiectului de lege ține de competența exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală